PRIM'AWLA TAL-QORTI ĊIVILI

Onor. Imħallef Henri Mizzi

Illum, 17 ta' Settembru 2024

Nru: 11

Rikors Nru. 1035/2022

Carla *sive* Caroline Galea u Christian Galea

v

Michael Micallef,
Joseph Micallef u Katya Antonelli

Il-premessi, it-talbiet u l-eċċezzjonijiet

1. Fir-rikors ġuramentat imressaq fil-31 ta' Ottubru 2022, ir-rikorrenti qalu:

i. Illi l-atturi ghandhom kmamar f'razzett kif ukoll ambjenti ohra formanti parti mill-istess razzett, liema razzett jinsab fl-inhawi maghrufa bhala Wied ir-Rum, Il-Qattara, Limiti tar-Rabat, Malta.
ii. Illi mill-istess kmamar li huma ghandhom fl-imsemmi razzett l-istess atturi jaccedu permezz ta' bieb ghal fuq terrazzin li jinsab fl-istess razzett u li jinsab fiiq kamra tal-konvenuti.
iii. Illi dan l-imsemmi terrazzin huwa accessibbli biss permezz ta' dan il-bieb li mill-kmamar tal-atturi jaghti ghal fuqu, u l-istess atturi igawdu access u pussess liberu, uzu u tgawdija ta' l-istess terrazzin.
iv. Illi minn fuq dan l-istess terrazzin l-istess atturi ghandhom access ghal ambjenti ohra illi huma ghandhom fl-istess razzett.
v. Illi ricentement l-konvenuti abbuzivament poggew strutturi konsistenti anke fi travi fuq l-istess terrazzin u b'hekk ostakolaw u cahhdu lill-atturi mill-access, pussess liberu u uzu li kienu igawdu l-atturi fuq l-istess terrazzin kif fuq imsemmi.
vi. Illi dan kollu jikkostitwixxi spoll vjolenti u klandestin.
vii. Illi nonostante illi gew interpellati il-konvenuti baqghu inadempjenti.
viii. Illi ghalhekk kellha ssir din il-kawza.

2. Huma talbu l-Qorti sabiex:-

i. Tiddikjara illi 1-konvenuti ikkommettew spoil vjolenti u klandestin ghad-dannu ta' 1-atturi meta poggew strutturi konsistenti anke fi travi fuq 1-istess terrazzin u b'hekk ostakolaw u cahhdu lill-atturi mill-access, pussess liberu u uzu li kienu igawdu 1-atturi fuq 1-istess terrazzin kif fuq imsemmi.
ii. Tikkundanna lill-konvenuti sabiex fi zmien qasir u perentoiju jergghu' jirripristinaw kollox kif kien qabel okkorrendo bl-opera ta' perit nominandi b'mod illi 1-atturi ikomplu jgawdu 1-access, pussess liberu u uzu fuq 1-istess terrazzin kif fuq imsemmi u kif spejgat aktar il-fuq.
iii. Fin-nuqqas tawtorizza lill-atturi sabiex jaghmlu dawn ix-xoghlijiet rimedjali okkorrendo bl-opera ta' perit nominandi a spejjez tal-konvenuti.

3. Fir-risposta ġuramentata tal-intimati huma eċċeppew:-

i. It-talbiet attrici huma ghal kollox infondati fil-fatt u fit-dritt billi l-intimati ma wetqu ebda att spoljattiv fil-konfront tal-atturi.
ii. F'kull kaz u bla hsara ghall-premess, l-elementi mehtiega sabiex tirnexxi l-azzjoni ta' spoll privileggjat ma jissustistux.
iii. Bla hsara ghall-premess, it-talbiet l-attur huma ghal kollox infondati kemm fil-fatt u kif ukoll fil-ligi.

Fatti

Il-fatti maqbula

4. Mikiel Gauci kellu, flimkien ma martu, ir-razzett li jinsab f'Wied ir-Rum, il-Qattara, limiti tar-Rabat, Malta (ir-"Razzett"), b'titolu ta' qbiela. Fis-snin tmenin, Mikiel kien qasam ir-Razzett bejn it-tfal tiegħu. Fosthom kien hemm ir-rikorrenti Carla *sive* Caroline Galea ("Carla Galea") u omm l-intimati, Mary Rose Micallef. Il-porzjonijiet li kienu jmissu lilhom ġew enumerati 11 u 8 rispettivament fil-pjan ta' qasma.[1]

5. Is-sehem ta' Carla Galea jikkonsisti f'taraġ estern li jagħti għal loġġa u żewġt ikmamar fuq l-ewwel sular. Minn din il-loġġa, qisha intrata, illum hemm bieb li jagħti għaż-żewġt ikmamar u bieb ieħor li jagħti għal fuq bejt bla opramorta.[2] Jidher ukoll li l-fetħa, u possibbilment il-bieb l-antik, ilhom hemm minn qabel il-qasma.

6. Il-porzjon tal-intimati jinkludi kamra fuq il-livell terren, li tiġi taħt il-bejt mertu tal-kawża.

---

[1] Ara paġna 43.
[2] Fir-rikors promotur dan ġie deskritt bħala 'terrazzin'; però fil-kontro-eżami tar-rikorrenti Carla Galea (paġ. 60) hija ikkonfermat li dan huwa nfatti bejt. Iktar importanti minn hekk, jidher mir-ritratti eżebiti li hu bejt, u li ġiet mantnut bħala bejt.

Il-pożizzjonijiet rispettivi tal-partijiet

7. Fejn il-partijiet ma jaqblux huwa jekk il-porzjon 11 jinkludix u l-użu ta' t-tgawdija tal-bejt. Ir-rikorrenti jallegaw li huma dejjem kienu jgawdu aċċess għal, il-pussess ta' u l-użu u t-tgawdija tal-bejt; u jgħidu ukoll li minn fuq dan il-bejt għandhom aċċess għal ambjenti oħra li għandhom fir-Razzett.[3] Jistrieħu fuq il-fatt (fih innifsu mhux ikkontestat) li l-bejt huwa aċċessibbli biss mil-taraġ u mil-loġġa tagħhom. Min-naħa l-oħra l-intimati jsostnu li dan il-bejt kien dejjem jagħmel mal-parti tagħhom, u li mill-qasma sakemm Christian Galea għamel il-bieb mil-loġġa għall-bejt dejjem kienu huma biss li għamlu użu minnu, u ħadu ħsieb li jżommuh fi stat tajjeb ta' manutenzjoni; u dan billi kien jgħaddu liberament mill-imsemmi taraġ u loġġa.

8. Ir-rikorrenti jallegaw li li l-intimati poġġew żewġt itravi fuq il-bejt u li, b'konsegwenza t'hekk, illum ir-rikorrenti ma jistgħux jgawdu l-pussess u użu tal-bejt li kienu jgawdu qabel. Huma jispjegaw li t-travi tpoġġew mill-intimati fl-14 ta' Settembru 2022,[4] wara li Christian Galea kien għadu kif lesta xi xogħolijiet ta' manutenzjoni u titjib li kien qiegħed iwettaq porzjoni li kien mess lil ommu fil-qasma. Dan m'huwiex miċħud mill-intimati, li jispjegaw li dawn iż-żewġt it-travi tpoġġew hemm għaliex kellhom l-intenzjoni li jistallaw tank u pannella fuq il-porzjon tagħhom.[5]

9. L-intimati però jikkontestaw li t-tqegħid tat-travi kien att spoljattiv jew, fi kliem ieħor, att li neħħa jew naqqas il-pussess li kellhom ir-rikorrenti b'mod illegali. Jgħidu li dan ma kienx il-każ għaliex li r-rikorrenti qatt ma kienu fil-pussess tal-bejt skont ma jgħidu, jiġifieri li minn żmien il-qasma l-pussess kien dejjem f'idejhom. Anzi, skont l-intimati, huwa l-aġir riċenti tar-rikorrenti li qiegħed ifixkel lilhom mill-pussess tagħhom. Dan għaliex, skont ma jgħidu, kien Christian Galea li poġġa bieb ġdid fil-loġġa, fejn tagħti għall-bejt, u nstalla wkoll xatba mal-bidu tat-taraġ u bieb ieħor qabel il-loġġa.[6] Qabel, ħlief għall-bieb li kien jagħti għall-bejt mil-loġġa li kien ilu li tneħħa jew tgħarraq ħafna snin ilu, ma kien hemm ebda xatba u ebda bieb qabel il-loġġa. Huma kienu jgħaddu liberament mit-taraġ u mil-loġġa għal fuq il-bejt. U l-istess kien jagħmel Angelo Gauci li għandu bejt biswit dak in kwistjoni. B'dak li għamel Christian Galea, l-intimati jgħidu li huma ma setgħux ikomplu

[3] Premessa numru 4 fir-r-rikors ġuramentat.
[4] Ara d-dikjarazzjoni ġuramentata tar-rikorrent Christian Galea f'paġna 33.
[5] Dan ġie spjegat fil-kontro-eżami tal-intimat Michael Micallef f'paġna 72.
[6] Ara d-dikjarazzjoni ġuramentata tal-intimat Michael Micallef f'paġna 42.

jaċċessaw il-bejt mil-loġġa kif kienu jagħmlu qabel, u dan peress li issa jsibu dawn il-bibien u l-aperturi msakkrin.[7] L-intimati qalu li iddeċidew li ma jieħdu l-ebda azzjoni legali fuq din il-kwistjoni, u dan għaliex riedu jirranġaw bil-kelma t-tajba.[8]

Il-provi

10. Ir-rikorrenti, Carla Galea, tgħid li tiftakar li kienet tuża l-bejt minn meta kienet żgħira hekk kif hi u oħtha kienu jmorru hemm biex jitimgħu l-fniek. Tiftakar ukoll tgħid ir-rużarju u tistudja hemm.[9]

11. Carla Galea kienet hawn qiegħda tirreferi għal qabel ma saret il-qasma.[10] Wara li żżewġet, ma baqgħetx tagħmel użu tal-porzjon tagħha daqs kemm kienet tagħmel qabel.[11] Però hija ssostni li anke wara li żżewġet baqgħet tmur ir-Razzett biex tilgħab it-tombla.[12] Madanakollu ma speċifikatx jekk dan kienitx tagħmlu fuq il-bejt jew f'ambjenti oħra. Ċertament il-bejt jidher mir-ritratti ftit żgħir, jekk mhux ukoll perikoluż, għal-logħob tat-tombla. Fil-kontro-eżami tar-rikorrent Christian Galea, huwa qal li meta kien qiegħed iwettaq ix-xogħlijiet fil-porzjon ta' ommu u kellu bżonn iqatta' xi madum, dan għamlu fuq il-bejt in kwistjoni.[13]

12. Min-naħa l-oħra l-intimati jsostnu li wara li saret il-qasma u wara li huma ħadu l-pussess tal-porzjon ta' ommhom, cioè mill-2005, il-bejt kien dejjem aċċessibbli għalihom (kif diġà spjegat) u fil-pussess esklussiv tagħhom, u li kien biss wara l-pandemija li qatt raw lir-rikorrenti fir-Razzett.[14] Tant hu hekk, li dejjem kienu huma li ħadu ħsieb tal-manutenzjoni tiegħu.[15] Għalkemm dan ma jingħadx espressament, jidher li l-bejt ġie mantnut bħala bejt,

---

[7] Ara l-kontro-eżami ta' Katia Antonelli f'paġni 73-75.
[8] Ara l-kontro-eżami ta' Michael Micallef f'paġna 71-71b u ta' Katia Antonelli f'paġni 73-75.
[9] Ara d-dikjarazzjoni ġuramentata tar-rikorrenti Carla Galea, f'paġna 30.
[10] Ara d-dikjarazzjoni ġuramentata tar-rikorrenti Carla Galea, f'paġna 30.
[11] Ara l-kontro-eżami tar-rikorrenti Carla Galea f'paġna 61 a tergo:
"*L-Avukat Dr. Zammit*: Mela, wara s-78 ma bqajtux tgħixu hemm hekk iżżewwiġt u mort toqod x'imkien ieħor, kont tuża għal xi skop wara 78?
Is-Sinjura Galea: Le ma konniex nużawa.
L-Avukat Dr. Zammit: Ma konntux tużawa
Is-Sinjura Galea: Ma konniex nużawa."
[12] Ara l-kontro-eżami ta' Carla Galea f'paġna 62b.
[13] Ara paġna 65.
[14] Ara d-dikjarazzjoni ġuramentata tal-intimat Michael Micallef f'paġna 42.
[15] Dan jgħidu Michael Micallef fid-dikjarazzjoni ġuramentata tiegħu (pg 41-45), u ġie konfermat mill-intimati l-oħra, Joseph Micallef u Katya Antonelli fid-dikjarazzjoni ġuramentati rispettivi tagħhom, f'paġni 46-47.

fis-sens li kienet issirlu protezzjoni kontra l-elementi. Mir-ritratti, partikularment dak f'paġ. 45, ma jidhirx li kien bejt li jintuża bħal ma jintuża terrazzin, kemm għaliex ma kellux ebda opramorta jew ilqugħ, u kif ukoll għaliex jidher li kellu xi forma ta' *membrane.*

13. Katya Antonelli tgħid li, fi żmien il-pandemija, hi u ħutha kienu marru jitkellmu mar-rikorrenti minħabba li kienu għamlu l-bieb u 'aħna ma stajniex nidħlu aktar'. Tispjega kif il-bejt kien dejjem imantnih ħuha, imma bi spejjeż bejniethom. Tkompli tgħid li tkellmu dwar il-pjanta tal-qasma u kif, dak iż-żmien tal-qasma, ir-rikorrenti kienu anki 'ħarġu jagħmlu *barbecues* fuqu dan terrazzin li huwa bejt'. Tgħid ukoll li Carol Galea qalet lit-tifel tagħha Christian li kellhom jagħmlu l-ħadid biex jagħmluh 'bħala terrazzin'. [16]

14. Xehdu wkoll ħut ir-rikorrenti Carla Galea, u z-zijiet tal-intimati; Angelo Gauci, Maria Dolores Tanti, u Francis Gauci, li lkoll kien messhom porzjon fir-Razzett. Angelo Gauci kien fdat mir-rikorrenti Carla Galea biex jieħu ħsieb tal-porzjon tagħha qabel ma feġġet il-pandemija. Huwa jgħid li jgħaddi mit-taraġ, mil-loġġa u minn fuq il-bejt in kwistjoni biex jasal għall-gorboċ tiegħu. Dan ixejjen l-allegazzjoni f'para. 4 tar-rikors ġuramentat li r-rikorrenti għandhom aċċess minn fuq il-bejt għal ambjenti oħra tagħhom fir-Razzett: kien, fil-fatt, Angelo, li kellu gorboċ li kien jgħaddi għalih minn fuq il-bejt, mhux ir-rikorrenti. Angelo jgħid ukoll li l-bejt in kwistjoni dejjem użawh biss l-intimati,[17] u nfatti kien l-intimat Michael Micallef, li kien iħalleb il-bejt kull sena. Dan ġie ikkonfermat minn Maria Dolores Tanti,[18] kif ukoll Francis Gauci.[19] Francis Gauci, li qal li reġa' beda jmur fir-Razzett wara l-2019, wara li kien għamel żmien twil ma jmurx (meta żżewweġ fl-1998), jgħid ukoll li qatt ma ra lir-rikorrenti fuq il-bejt meta kien ikun fir-Razzett.

Il-liġi

15. Kif inhu magħruf fl-azzjoni tal-ispoll, l-eżami tal-Qorti għandha tkun waħda limitata, u dan għaliex din l-azzjoni hija intiża biex isservi bħala azzjoni ta' malajr u effikaċi kontra dak li jiddisturbaw stat ta' fatt arbitrarjament.[20]

---

[16] Ara l-kontro-eżami tal-intimata Katya Antonelli f'paġna 73.
[17] Ara d-dikjarazzjoni ġuramentata ta' Angelo Gauci, f'paġna 49.
[18] Ara d-dikjarazzjoni ġuramentata ta' Maria Dolores Tanti, f'paġna 51.
[19] Ara d-dikjarazzjoni ġuramentata ta' Francis Gauci, f'paġna 54.
[20] Artikolu 791(3) tal-Kap 12. *Carlo sive Charles Cardona et vs Francesco Tabone,* Qorti tal-Appell, deċiża fid-9 ta' Marzu, 1992.

16. Biex tirnexxi kawża ta' spoll jeħtieġ li jiġu sodisfatti tliet rekwiżiti;[21] (a) il-pussess; (b) l-ispoll; (ċ) li l-azzjoni titressaq fi żmien xahrejn. Fir-rigward tal- pussess, jinkombi fuq l-attur biex jipprova li huwa kien igawdi pussess manifest,[22] materjali u 'di fatto' fuq il-proprjetà spoljata.[23] Il-pussess jista' jkun ta' kwalsiasi xorta, inkluż iż-żamma sempliċi, pussess li mhux esklussiv,[24] pussess momentarju jew qasir ħafna,[25] kif ukoll pussess illeġittimu.[26] Madanakollu ma jistax ikun pussess ibbażat fuq mera tolleranza.[27]

17. Fir-rigward tal-ispoll, ma jeħtieġx li tiġi ppruvata l-privazzjoni totali tal-ħaġa, imma biżżejjed li jkun hemm diminuzzjoni tal-pussess, tfixkil fid-drittijiet, jew ħsara lil min isofri l-ispoll bl-għemil tal-konvenut. Dan irid ikun seħħ b'mod arbitrarju u kontra l-kunsens, espress jew taċitu, ta' min isofri l-ispoll.[28] Fir-rigward tal-aħħar rekwiżit, l-azzjoni trid tinbeda fi żmien xahrejn mid-data tal-att spoljattiv.[29]

Il-liġi applikata għall-fatti

18. Il-każ tar-rikorrenti ntiż biex juru li kellhom pussess tal-bejt ir-rikorrenti hu mibni fuq il-fatt li l-aċċess għall-bejt in kwistjoni seta' jsir biss mil-loġġa tagħhom, li biex tasal għaliha trid tgħaddi mit-taraġ tagħhom ukoll. Issa dana, bħala stat ta' fatt, mhux kontestat. Minn dan il-fatt, huma jiġbdu din il-konklużjoni: -

> "L-aċċess għat-terrazzin huwa esklussiv għall-atturi u għalhekk ma' dan l-aċċess esklussiv hemm marbutin miegħu l-użu, tgawdija u pussess tal-istess terrazzin."[30]

19. Però, il-fatt li l-loġġa tar-rikorrenti tagħti għal fuq il-bejt imsemmi ma jfissirx li huma neċessarjament kienu f'pussess (esklussiv jew maqsum) tal-bejt meta seħħ l-allegat spoll. Infatti f'kawża simili, ġie osservat mill-Qorti tal-Appell li għandha ssir distinzjoni bejn il-pussess tal-aċċess u l-pussess tal-ambjenti li għalihom iwassal dak l-aċċess. F'dik is-

---

[21] Artikolu 534 tal-Kap 16 u l-Artikolu 791 tal-Kap 12 tal-Liġijiet ta' Malta.
[22] 2581/1997/1, *Carmelo sive Charles Ciantar et vs Joseph Scicluna*, Qorti tal-Appell, deiża fis-27 ta' Frar 2003.
[23] 941/1995/2, *John Sammut v. Emanuel Sammut,* Qorti ta' l-Appell, deċiża fil-31 ta' Jannar 2003.
[24] 1206/1997/1, *Dr. Kevin Schembri et vs Edward James et,* Qorti tal-Appell, deċiża fis-27 ta' Marzu 2003.
[25] 941/1995/2, *John Sammut v. Emanuel Sammut,* Qorti tal-Appell, deċiża fil-31 ta' Jannar 2003.
[26] *Joseph Vassallo Gatt noe vs Joseph Camilleri proprio et noe,* Qorti tal-Appell, deċiża fis-26 ta' Jannar 1996, Vol. LXXX.ii.i.306. u *Annetto Xuereb Montebello et vs Paolin Magri et,* Qorti tal-Appell, deċiża fis-19 ta' Ġunju 1953.
[27] 585/93GV, *Emanuel sive Leli Sammut vs John Sammut,* Qorti tal-Appell, deċiża fid-19 ta' April 1999.
[28] 791/1999/1, *Rita Micallef et vs Paul Galea et,* Qorti tal-Appell, deċiża fil-31 ta' Jannar 2003.
[29] Artikolu 535 ta' Kap. 16.
[30] Ara n-nota ta' sottomissjonijiet tar-rikorrenti, taħt punt 7.9, f'paġna 88.

sentenza l-Qorti tal-Appell ikkonkludiet li l-fatt li l-atturi għamlu fetħa fil-ħajt tal-appoġġ li jaqsam id-dar tagħhom minn ma' bitħa interna, ma jfissirx li dawn kellhom ukoll il-pussess ta' dik il-bitħa interna:-

> Minn ezami tal-provi prodotti jirrizulta illi l-konvenuti mhux jikkontestaw il-fatt illi meta huma ghamlu l-fetha fil-hajt divizorju ta' bejn id-dar taghhom 29, Rudolph Street, Sliema u l-bitha interna in kwistjoni l-atturi kellhom xi ghamla ta' pussess ta' l-istess bitha izda l-konvenuti jsostnu illi meta saret l-istess fetha anke huma kellhom pussess ta' l-istess bitha interna.
> L-ewwel Qorti qablet mal-konvenuti, kif jirrizulta mis-segwenti silta mis- sentenza appellata illi fiha l-ewwel Qorti ippronunzjata ruhha dwar x'tip ta' pusess ta' l-istess bitha kellhom l-atturi fiz-zmien illi avvera ruhu l-allegat att spoljattiv (fol. 77):
> '…Il-Qorti ma taqbilx mal-mod kif l-atturi qed jinterpretaw [jew, ahjar, 'jippretendu'] li kellhom il-pussess tal-bitha intiera ghax kellhom (u ghad ghandhom) l-access minnha. Dan ma jfissirx li kellhom il-pussess tal-bitha izda l-pussess tal-access jew passagg [mill-istess bitha]…'
> Dina l-Qorti taqbel pjenament ma' l-ewwel Qorti, ghar- rigward ta' dak illi jinghad fis-silta appena citata mis- sentenza appellata, u taqbel ukoll mal-kliem illi jsegwi immedjatament l-istess silta, liema kliem huwa ta' importanza kbira ghaliex minnu jirrizulta illi l-azzjoni attrici ma tistax tirnexxi peress illi ma jirrizultax pruvat illi bl-agir tal-konvenuti lamentat mill-atturi dawn ta' l-ahhar gew spoljati (spoliatum fuisse) mill-ghamla ta' pussess illi kellhom, dak ta' 'access jew passagg' mill-bitha interna in kwistjoni:
> '… liema pussess b'ebda mod ma gie turbat ghax dan ghadu jezisti fl-intier tieghu.'[31]

20. Fil-każ preżenti, m'huwiex jiġi allegat li bl-att spoljattiv tagħhom l-intimati qiegħdin iċaħħdu lir-rikorrenti mill-aċċess għall-bejt, iżda li huma qiegħdin iċaħħdu lir-rikorrenti mill-użu u t-tgawdija tal-bejt.[32] Għalhekk mhuwiex biżżejjed li r-rikorrenti jistrieħu fuq l-eżistenza tal-fetħa fil-loġġa bħala prova tal-pussess, għaliex filwaqt li l-eżistenza tal-fetħa turi li kien fiżikament possibbli għalihom biex joħorġu fuq il-bejt, din ma tammontax neċessarjament għal prova li kellhom il-pussess li jallegaw li għandhom. Kien jeħtieġ għalhekk li r-rikorrenti jsejsu l-każ tagħhom fuq prova li huma kienu f'pussess fattwali tal-bejt tali li setgħu jużawh u jgawduh meta seħħ l-ispoll allegat – anke jekk dan il-pussess ma kienx esklussiv jew leġittimu, jew kien biss momentarju.

21. Mill-assjem ta' provi, jirriżulta li r-rikorrenti ma tantx kienu jagħmlu użu tal-porzjon numru 11 qabel ma feġġet il-pandemija.[33] Anzi, jirriżulta li ftit li xejn għamlu użu minnu.

---

[31] 1299/2002/1, *Edward Cassar et vs Yves Muscat et*, Qorti tal-Appell, 7 ta' Lulju, 2006.

[32] Skont il-kontro-eżami tar-rikorrenti Carla Galea f'paġna 63 a tergo, l-aċċess għall-bejt ma ġiex affettwat:
"L-Avukat Dr. Zammit: Naqblu?, jiġifieri aċċess għal fuq il-bejt għandkom
Is-Sinjura Galea: Għandna
L-Avukat Dr. Zammit: U tistaw t'tilgħu fuq il-bjut tagħkom ukoll minn hemm, naqblu?
Is-Sinjura Galea: Fuq il bjut, ehe."

[33] Għalkemm ir-rikorrenti Carla Galea tgħid li meta kienet żgħira kienet taċċedi fuq il-bejt ma oħtha, Mary, dan kien qabel ma Razzett inqasam – u għalhekk ma jistax jixhet dawl fuq is-sitwazzjoni tal-partijiet wara l-qasma. Dan jiġi kkonfermat minnha stess fid-dikjarazzjoni ġuramentata tagħha f'paġna 30: "*Niftakarni żgħira jiena u*

Dan joħroġ minn dak li qalu diversi xhieda u anki mill-kontro-eżami tar-rikorrenti Carla Galea. Hija tgħid li wara ż-żwieġ tagħha fis-sena 1978 u qabel ma feġġet il-pandemija, ma kienx isir użu mill-porzjon numru 11. Filwaqt li ssemmi li kienet tmur tilgħab it-tombla fil-porzjon numru 11, hija tgħid ukoll li meta hija tat il-porzjon numru 11 lil ħuha Angelo Gauci biex jieħu ħsiebu u biex jużah, dan kien 'magħluq' u 'vojt':-

> *L-Avukat Dr. Zammit*: Mela, wara s-78 ma bqajtux tghixu hemm hekk izzewwigt u mort toqod x'imkien iehor, kont tuza ghal xi skop wara 78?
> *Is-Sinjura Galea*: Le ma konniex nuzawa.
> *L-Avukat Dr. Zammit*: Ma konntux tuzawa
> *Is-Sinjura Galea:* Ma konniex nuzawa
> *Ommissis*
> *L-Avukat Dr. Zammit*: Ghal liema perjodu qed nitkellmu mela?
> *Is-Sinjura Galea*: Dan l-ahhar ftit qabel il-Covid kien qed juzaha.
> *L-Avukat Dr. Zammit*: U mis-78 sa' qabel il-Covid?
> *Is-Sinjura Galea:* Kienet maghluqa.
> *L-Avukat Dr. Zammit*: Kienet maghluqa hadd ma kien qed juza, orrjat.
> *Is-Sinjura Galea:* Gieli gejna ta' nifthuha imma ma noqghodx hemm, ma konniex noqghodu hemm qed tifhem?
> *Ommissis*
> *Is-Sinjura Galea:* Ara jiena meta t'għajtu, mhux t'għajtu ta..
> *L-Avukat Dr. Zammit*: Għal Angelo Gauci biex jieħu ħsiebu..
> *Is-Sinjura Galea:* Biex jiehu hsiebu w kellu bzonnu ukoll, ghidtlu la qieghed vojt uzah, imbasta meta nghidlek jien trid itijuli…[34]

22. Ġaladarba r-rikorrenti bilkemm kienu jagħmlu użu mill-porzjon fejn jinsab l-aċċess għall-bejt kontestat qabel il-COVID, isegwi li bilkemm kienu jagħmlu użu mill-bejt in kwistjoni, jekk mhux ukoll li ma kienu jagħmlu ebda użu minnu. Imma dan mhux biss jirriżulta b'inferenza, imma jirriżulta ukoll mix-xhieda kemm tal-intimati, u kif ukoll ta' Angelo Gauci,[35] Maria Dolores Tanti,[36] u Francis Gauci.[37]

23. Il-manutenzjoni tal-bejt kienet f'idejn l-intimati, li kienu jieħdu ħsieb li jħallbu l-bejt kull sena. Dan jgħiduh l-intimati Michael Micallef, Joseph Micallef, u Katya Antonelli, u kkonfermawh Angelo Gauci u Maria Dolores Tanti.[38] Din il-prova ma ġietx ikkontestata mir-rikorrenti.

---

oħti Mary Rose li semmejt noħorġu fuq dan it-terrazzin minn dawn il-kmamar nitimgħu l-fniek li kien irabbi missieri ġo gorboċ fuq l-istess terrazzin – naturalment sa dak iż-żmien ma konniex għadna qsamna."

[34] Ara l-kontro-eżami tar-rikorrenti Carla Galea f'paġni 60-64.
[35] Ara paġ. 49, para 7;
[36] Ara paġ. 51, para. 5
[37] Ara paġ. 54, para. 4
[38] Ara ritratt f'paġ. 45. Ara d-dikjarazzjonijiet tal-intimat Michael Micallef f'paġna 42, tal-intimat Joseph Micallef f'paġna 46, tal-intimata Katya Antonelli f'paġna 47, ta' Angelo Gauci f'paġna 49 u ta' Maria Dolores Tanti f'paġna 51.

24. Huwa ta' rilevanza wkoll li l-manutenzjoni tidher kienet ta' bejt u mhux ta' terrazzin, fatt li jindika li l-bejt probabbilment qatt ma tgawda (minn ħadd) fis-sens li jfissru r-rikorrenti.[39]

25. Il-Qorti għandha ukoll element ta' xetticiżmu dwar aspetti tal-provi mressqa mir-rikorrenti. Diġà rajna kif il-premessa numru 4 fir-rikors ġuramentat hi, fl-aħjar ipotesi għar-rikorrenti, żbaljata.

26. Barra minn hekk, mix-xhieda u l-kontro-eżami tagħhom, il-verżjoni tar-rikorrenti dwar il-bieb antik tal-loġġa ma tantx hi attendibbli. Infatti r-rikorrent Christian Galea fil-kontro-eżami tiegħu jgħid:-

> *L-Avukat Dr. Zammit*: Sa' liema sena kien hemm bieb li jissakkar?
> *Is-Sinjur Galea*: Ma', ovvjament jiena mhux ħa niftakar liema sena nqala anki għaliex aħna ma nfurmawniex illi nqala dan il-bieb, min kien afdat..
> *L-Imħallef Henri Mizzi:* Imma pui ammenu? [korrezzjoni: più o meno]
> *Is-Sinjur Galea:* Ma nafx xi ngħidlek, kieku naf data ngħidilek, inkun qed nivvinta jekk intik data, il-bieb inqala bla ma aħna lilna qalulna jiġifieri jekk niprova niftakar..
> *L-Imħallef Henri Mizzi:* Imma ilu ħames snin?, għaxar snin?
> *Is-Sinjur Galea:* Ilu iktar mil-Covid jiġifieri, minn qabel il-Covid żgur, jiġifieri kemm dam jieħu ħsiebu z-ziju Ġulinu, huwa wieħed minn l-aħwa ta' ommi, li ommi kienet fdatlu il-kmamar għax talabhomla biex jieħu, biex ikun jista jużhom u ommi kienet qaltlu jiena użom kemm trid basta toħodli ħsiebhom u dan qala l-bieb mingħajr ma qalilna, mhux ħa ngħidlek data meta nqala il-bieb għax..
> *L-Imħallef Henri Mizzi*: Ma tafx.
> *Is-Sinjur Galea:* Ma nfurmawniex lilna ma nafux.[40]

27. Fl-affidavit tagħha, ir-rikorrenti Carla Galea ssostni li mil-loġġa għal fuq il-bejt dejjem kien hemm bieb; u li kull ma sar kien li l-bieb inbidel. Anki jekk ma tgħidx hekk espressament, l-impressjoni li tagħti hu li l-bieb dejjem kien hemm.[41] Waqt il-kontro-eżami qalet mod ieħor. Aċċettat li kien hemm żmien meta l-bieb kien inqala', imma li kien qalgħu

[39] Ara d-dikjarazzjoni ġuramentata ta' Angelo Gauci (f'paġna 49): "*Kemm ili hemm qatt ma rajt lil Carla jew lil Christian hemmhekk, ħlief riċentament kif spjegajt.*"
Ara d-dikjarazzjoni ġuramentata ta' Maria Dolores Tanti (f'paġna 51): "*Carla u Christian personalment qatt ma naf li ressqu 'hemmhekk.*"
Ara d-dikjarazzjoni ġuramentata ta' Francis Gauci (f'paġna 54): "*Naf li oħti Carla/ Lina Galea għandha l-kmamar numerati "11" fuq il-pjanta, pero qatt ma kienet titla' hemmhekk. Wara li bdiet il-pandemija niftakarni nara lit-tifel tagħha Christian, u raġel ieħor li illum naf huwa l-partner tiegħu, jagħmlu xi xogħolijiet fuq dawn il-kmamar.*"
[40] Ara l-kontro-eżami tar-rikorrent Christian Galea, f'paġna 66.
[41] Ara d-dikjarazzjoni ġuramentata tar-rikorrenti Carla Galea, f'paġni 29-30.

ħuha, u li dan ma setax kien żmien twil maqlugħ.[42] Il-Qorti ma tantx issib din il-verżjoni kredibbli.[43]

28. B'hekk fuq bilanċ tal-probabbiltajiet u tal-preponderanza tal-provi, il-Qorti ma tarax li ġie ppruvat l-użu, u wisq anqas it-tgawdija, tal-bejt mir-rikorrenti fis-sens u bil-mod kif jargumentaw huma: jiġifieri fuq il-bażi li għandhom aċċess esklussiv għall-bejt mit-taraġ u l-loġġa. Pjuttost hi verosimili, għaliex konsistenti fiha nfisha[44] u ikkonfermata minn terzi, il-verżjoni tal-intimati li huma, minn żmien li ġew fil-pussess tal-ambjenti tagħhom, kellhom kemm aċċess għal u kif ukoll il-pussess esklussiv tal-bejt mit-taraġ u mil-loġġa tar-rikorrenti. Il-fatt li, fi żmien il-pandemija, r-rikorrenti bdew jivvantaw dritt ta' pussess, u anki għamlu użu limitat tal-bejt, ma jbiddel xejn minn dan. Ifisser biss li kien hemm, potenzjalment, atti spoljattivi minn naħa tar-rikorrenti li dwarhom l-intimati iddeċidew, għal raġunijiet li wieħed jifhimhom, ma jieħdux passi legali.

29. Għalhekk it-talbiet tar-rikorrenti huma miċħuda, bl-ispejjeż kontra tagħhom.

Henri Mizzi
Imħallef

Tristan Duca
Deputat Reġistratur

---

[42] Ara l-kontro-eżami tar-rikorrenti Carla Galea, f'paġni 62 et seq:
L-Avukat Dr. Zammit: Mela, ara taqbilx miegħi, kien hemm bieb antik..
Is-Sinjura Galea: Iva
L-Avukat Dr. Zammit: Biż-żmien, jekk m'iniex sejjer żball, fil-80s jew fil-90s kien tmermer...
Is-Sinjura Galea: Wara, wara, wara
L-Avukat Dr. Zammit: Wara?, wara meta?
Is-Sinjura Galea: Wara..
L-Avukat Dr. Zammit: Jiġifieri ftit ta snin ilu?
(Ommissis)
Is-Sinjura Galea: Issa dan, ftit qabel il-Covid, għax aħna ħadnih umbagħad lura t-tifel ma kellux xogħol qalli mela issa l-waqt li nirranġahom il-kmamar.

[43] Ir-rikorrenti ġiet kontradetta minn diversi xhieda oħra, fosthom ħutha, li ma hemm ebda raġuni biex ma jitwemmnux. Infatti, Angelo Gauci, li kien qiegħed jieħu ħsieb tal-porzjon tagħha, jgħid li dan inqala' fil-maltemp ta' 1989, qabel ma Carla Galea kienet ippermetietlu juża l-porzjon 11. Apparti minn dan, l-intimati Michael Micallef, Joseph Micallef u Katya Antonelli, xehdu li l-bieb antik ma kienx hemm almenu bejn l-2005 u l-2022.

[44] Anki l-użu li jridu jagħmlu minnu issa – biex iqiegħdu pannelli fotovoltajċi – hu konsistenti mal-użu tal-bejt dejjem bħala tali, u mhux bħala terrazzin.